

de Værdier, der som Prioriteter indstode i disse, og hvis Sikkerhed var knyttet til Sukkerdyrkelsen, til denne hensigtsmæssigste Benyttelse af Dens rige Jordbund. Særlig har Fællessukkerkogeriet desuden vist sig som virksom Støtte for Husmandsbruget. Smaalodderne kunne vanskeligt selv forarbejde deres Rør. I det første Aar, 1878, blev der fra Husmandslobder indleveret kun 467,000 Pfd. Rør eller 0,85 pCt. af den hele til Værkerne indleverede Rørmasse; men hvert Aar steg Mængden og i 1889 var Husmandslobdernes Leverance stegen til at udgøre omtrent 23 pCt. af den hele Mængde og udgjorde 29,700,000 Pfd. Rør — senere er paa Grund af flette Høstaar den hele Leverance til Kogerierne gaaet tilbage, men Husmandslobdernes Andel var i 1892 dog vedblivende omtrent 22½ pCt. (og nu i 1895 ca. 29 pCt.).

Med Husmandsbrugets Udvikling vil Dens Fremtid paa dobbelt Maade gavnnes. Paa St. Croix som andetsteds ville de mellemstore Jordbrug, der ikke i større Maalestok kunne anskaffe og forrente kostbare Maskiner til Jordens Behandling, under nuværende Arbejdsforhold vanskeligt kunne opretholdes ved lejet Arbejdskraft, naar de samtidig skulle give Underhold til Familier af mere forfinet Opdragelse eller forrente store Prioriteter. Anderledes, hvis Arbejderne uden for de Tider, da de i større Mængde søges af Avlsgaardene, havde deres selvstændige Erhverv og i øvrigt vare nogenlunde velstillede. Et stort Arbejderproletariat kan Den ikke føde — derimod vil en stor Husmandsstand af Selvejere eller Arbejdsførere styrke Jordbruget, forbedre Arbejdsforholdene ved at skabe Betingelser for tilfredse og intelligente Arbejdere.

Med at støtte Husmandsbruget vil Fællessukkerkogeriet bringe megen Fordel ind under Dyrtæring med Sukkerrør, der ellers vil henligge unyttet. Plantagerne blive i Stand til at koncentrere Dyrtæringen til de bedre Jorder, til at udstykke og bortselge mindre Lodder, ja eventuelt ville Plantager, der ikke betale sig formedelst Beliggenhed eller af andre Grunde, kunne udparcelleres og helt overgaa til det

for Befolkningen vistnok mere heldbringende Husmandsbrug.

Idet man altsaa er enig med Regeringen om, at Kogeriet bør opretholdes, maa det paa den anden Side erkendes at være af Bigtighed snarest muligt at bringe Kogeriet under saadanne Vilkaar, at det bedst muligt kan opfylde sin Bestemmelse, en Hindring herfor er imidlertid dets og Regeringens Stilling til det tidligere Aktieselskab.

Efter at Staten i Henhold til Lov af 25de Februar 1876 havde ydet Aktieselskabet et Laan oprindeligt stort 1,070,600 Kr., og efter at dette Aktieselskab havde begyndt sin Virksomhed i 1878 og yderligere modtaget et kontant Laan af Statskassen stort 344,184 Kr., steg Mellemværendet mellem Staten og Aktieselskabet ved udeblivende Renter saaledes, at Aktieselskabets Gæld til Staten i Øjeblikket udgør omtrent 2,000,000 Kr. — altsaa den Sum, der omtrent svarer til den Værdi, som Sukkerkogerierne maaste kunde antages at have under Hensyn til, hvad de have kostet, om det end er en Selvfølge, at ved eventuelt, frivilligt eller tvungent, Salg, vil det være umuligt at faa Selskabets samtlige Gjendele og maaste udestaaende Fordringer realiserede til en saadan Pris.

Da Aktieselskabet i en Række af Aar har været og vedblivende er ude af Stand til at opfylde sine Forpligtelser over for Staten, synes den naturligste Vej at have maattet være den, at lade Aktieselskabet gaa fallit. Staten har 1ste Prioritet i alle Selskabets faste Gjendele.

Som udviklet i Lovforslagets Motiver, er Regeringen i 1887 bleven tvungen til at overtage Statskassens Pant til Brugelighed i Henhold til D. L. 5—7—8, da Selskabet bestemt vægrede sig ved at fortsætte Driften. Saa længe Staten staar i dette Forhold, maa den aflægge Regnskab for Driften til Aktieselskabet. Dette kan ikke vedblive, det volder Staten ej alene Besvær, men Hindring i Virksomheden. Og Spørgsmaalet er da: kan Erstatning, og i givent Fald hvor stor, tilkomme Aktieselskabet, naar Staten faar endelig Ejendomsret over Kogerierne?"